T028 BÁT NHÃ XI Q507-P11 Ngợi Khen Sự Thanh Tịnh

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH ÑAÏI BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA QUYEÅN 507

Phaåm 11: NGÔÏI KHEN SÖÏ THANH TÒNH (2) Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc thieän nam, thieän nöõ an truï Ñaïi thöøa, neáu khoâng duøng phöông tieän thieän xaûo ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khôûi töôûng Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì caùc thieän nam, thieän nöõ naøy duøng coù sôû ñaéc laøm phöông tieän, xaû boû xa lìa Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa. Phaät daïy Thieän Hieän: –Laønh thay, laønh thay! Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, ñuùng nhö lôøi oâng noùi! Caùc thieän nam, thieän nöõ kia vì chaáp danh, chaáp töôùng cho neân ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa naøy ñeå xaû boû, xa lìa. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao caùc thieän nam, thieän nöõ kia chaáp danh, chaáp töôùng? Phaät daïy Thieän Hieän: –Caùc thieän nam, thieän nöõ kia ñoái Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña chaáp laáy danh, chaáp laáy töôùng. Ñaõ chaáp laáy danh töôùng roài neân bò chìm ñaém nôi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø sinh kieâu maïn, khoâng theå chöùng ñaéc thaät töôùng Baùt-nhaõ. Cho neân nhöõng haïng ngöôøi ñoù ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa xaû boû, xa lìa. Laïi nöõa Thieän Hieän, caùc thieän nam, thieän nöõ an truï Ñaïi thöøa, neáu coù duøng phöông tieän thieän xaûo ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, khoâng khôûi voïng töôûng Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña, duøng voâ sôû ñaéc laøm phöông tieän, ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng chaáp laáy danh töôùng, khoâng tham ñaém, khoâng sinh kieâu maïn, lieàn coù theå chöùng ñaéc thaät töôùng Baùt-nhaõ. Neân bieát nhöõng vò naøy ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, khoâng xaû boû cuõng khoâng xa lìa. Cuï thoï Thieän Hieän lieàn baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, thaät kyø laï. Ngaøi kheùo vì chuùng Ñaïi Boà-taùt ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa khai thò, phaân bieät töôùng chaáp tröôùc, khoâng chaáp tröôùc. Khi aáy, Xaù-lôïi Töû hoûi Thieän Hieän: –Vì sao Ñaïi Boà-taùt ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, khôûi töôùng chaáp tröôùc, khoâng chaáp tröôùc? Thieän Hieän ñaùp: –Caùc thieän nam, thieän nöõ an truï Ñaïi thöøa neáu khoâng duøng phöông tieän thieän xaûo khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, ñoái vôùi saéc cho laø khoâng, phaùt sinh söï chaáp tröôùc töôûng khoâng, ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cho laø khoâng, phaùt sinh söï chaáp tröôùc töôûng khoâng. Nhö vaäy cho ñeán ñoái vôùi trí Nhaát thieát cho laø khoâng, ñoái vôùi trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cho laø khoâng, phaùt sinh söï chaáp tröôùc töôùng khoâng. Laïi nöõa Xaù-lôïi Töû, caùc thieän nam, thieän nöõ an truï Ñaïi thöøa, neáu khoâng duøng phöông tieän thieän xaûo, khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñoái vôùi saéc cho laø saéc, phaùt sinh söï chaáp tröôùc töôûng saéc. Cho ñeán ñoái vôùi trí Nhaát thieát töôùng cho laø trí Nhaát thieát töôùng,

phaùt sinh söï chaáp tröôùc töôûng trí Nhaát thieát töôùng; ñoái vôùi phaùp quaù khöù cho laø phaùp quaù khöù, phaùt sinh söï chaáp tröôùc töôûng phaùp quaù khöù, ñoái vôùi phaùp vò lai cho laø phaùp vò lai, phaùt sinh söï chaáp tröôùc töôûng vò lai, ñoái vôùi phaùp hieän taïi cho laø phaùp hieän taïi, phaùt sinh söï chaáp tröôùc

töôûng hieän taïi. Laïi nöõa Xaù-lôïi Töû, neáu Ñaïi Boà-taùt duøng coù sôû ñaéc laøm phöông tieän, töø luùc môùi phaùt taâm ñoái vôùi Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng, khôûi söï chaáp tröôùc töôûng thöïc haønh. Xaù-lôïi Töû, caùc Ñaïi Boà-taùt khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, neáu khoâng duøng phöông tieän thieän xaûo maø duøng coù sôû ñaéc laøm phöông tieän, khôûi caùc töôûng chaáp tröôùc nhö vaäy thì goïi laø töôùng chaáp tröôùc. Laïi nöõa Xaù-lôïi Töû, veà caâu hoûi tröôùc cuûa oâng laøm sao Ñaïi Boà-taùt ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng chaáp tröôùc nôi töôùng. Neáu Ñaïi Boà-taùt khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, coù phöông tieän thieän xaûo, ñoái vôùi saéc chaúng khôûi töôûng khoâng, chaúng khoâng, ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng khôûi töôûng khoâng, chaúng khoâng. Cho ñeán ñoái vôùi trí Nhaát thieát chaúng khôûi töôûng khoâng, chaúng khoâng; ñoái vôùi trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng chaúng khôûi töôûng khoâng, chaúng khoâng; ñoái vôùi quaù khöù chaúng khôûi töôûng khoâng, chaúng khoâng; ñoái vôùi vò lai, hieän taïi chaúng khôûi töôûng khoâng, chaúng khoâng. Laïi nöõa Xaù-lôïi Töû, neáu Ñaïi Boà-taùt khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, coù phöông tieän thieän xaûo neân khoâng coù yù nghó nhö vaày: “Ta laø ngöôøi thöïc haønh boá thí, ñaây laø boá thí ñöôïc thöïc haønh, nhö vaäy laø haønh boá thí. Ta laø ngöôøi trì giôùi, ñaây laø trì giôùi ñöôïc trì, nhö vaäy laø trì giôùi. Ta laø ngöôøi tu nhaãn nhuïc, ñaây laø nhaãn nhuïc ñöôïc tu, nhö vaäy laø tu nhaãn nhuïc. Ta laø ngöôøi tinh taán, ñaây laø söï tinh taán, nhö vaäy laø tinh taán. Ta laø ngöôøi tu thieàn ñònh, ñaây laø thieàn ñònh ñöôïc tu, nhö vaäy laø tu thieàn ñònh. Ta laø ngöôøi tu tueä, ñaây laø tueä ñöôïc tu, nhö vaäy laø tu tueä. Ta laø ngöôøi gieo troàng phöôùc ñöùc, ñaây laø phöôùc ñöùc ñöôïc gieo troàng, nhö vaäy laø söï gieo troàng phöôùc ñöùc. Ta laø ngöôøi nhaäp Chaùnh taùnh ly sinh cuûa Boà-taùt. Ta laø ngöôøi laøm nghieâm tònh coõi Phaät. Ta laø ngöôøi ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình. Ta laø ngöôøi chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Xaù-lôïi Töû, Ñaïi Boà-taùt naøy khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña coù duøng phöông tieän thieän xaûo, khoâng phaân bieät taát caû nhöõng ñieàu aáy. Do thoâng ñaït phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh. –Xaù-lôïi Töû, ñaây goïi laø Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, khoâng chaáp tröôùc töôùng. Khi aáy Thieân ñeá Thích hoûi Thieän Hieän: –Caùc thieän nam, thieän nöõ an truï Ñaïi thöøa khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laøm sao bieát ñöôïc söï phaùt sinh chaáp tröôùc töôùng kia? Thieän Hieän ñaùp: –Caùc thieän nam, thieän nöõ an truï Ñaïi thöøa khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, neáu khoâng coù phöông tieän thieän xaûo, duøng coù sôû ñaéc laøm phöông tieän. Töï taâm khôûi töôûng, khôûi töôûng boá thí, cho ñeán khôûi töôûng trí Nhaát thieát trí, khôûi töôûng chö Phaät, khôûi töôûng söï gieo troàng caên laønh nôi chö Phaät, khôûi töôûng duøng caùc caên laønh ñaõ gieo troàng taäp hôïp laïi, cuøng caùc höõu tình bình ñaúng, ñoàng hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Kieàu-thi-ca, do ñoù neân bieát caùc thieän nam, thieän nöõ an truï Ñaïi thöøa, khi haønh Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa coù khôûi töôûng chaáp tröôùc. Kieàu-thi-ca, neáu caùc thieän nam, thieän nöõ do chaáp tröôùc töôùng neân khoâng theå tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng chaáp tröôùc, hoài höôùng

ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät ñöôïc. Vì sao? Kieàu-thi-ca, vì chaúng phaûi baûn taùnh saéc coù theå hoài höôùng, cho ñeán chaúng

phaûi baûn taùnh trí Nhaát thieát töôùng coù theå hoài höôùng. Laïi nöõa Kieàu-thi-ca, neáu Ñaïi Boà-taùt muoán ñoái vôùi quaû vò Giaùc ngoä cao toät maø thò hieän khuyeân baûo, höôùng daãn, khen ngôïi, hoan hyû ñoái vôùi höõu tình khaùc, thì neân quan saùt thaät töôùng bình ñaúng cuûa caùc phaùp. Tuøy theo ñaây maø taùc yù, thò hieän, khuyeân baûo, höôùng daãn, khen ngôïi, hoan hyû caùc höõu tình khaùc. Nghóa laø noùi nhö vaày: “Caùc Thieän nam, khi haønh boá thí, khoâng neân phaân bieät ta laø ngöôøi haønh boá thí, cho ñeán khi haønh trí Nhaát thieát töôùng, khoâng neân phaân bieät ta laø ngöôøi haønh trí Nhaát thieát töôùng. Khi tu quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät, khoâng neân phaân bieät ta laø ngöôøi tu quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät.” Kieàu-thi-ca, caùc Ñaïi Boà-taùt ñoái vôùi quaû vò Giaùc ngoä cao toät maø thò hieän, khuyeân baûo, höôùng daãn, khen ngôïi, hoan hyû ñoái vôùi höõu tình khaùc, neân thò hieän, khuyeân baûo, höôùng daãn, khen ngôïi, hoan hyû nhö theá. Neáu laøm ñöôïc nhö vaäy thì ñoái vôùi mình khoâng bò toån haïi, vôùi ngöôøi cuõng khoâng bò toån haïi. Cuõng nhö chö Nhö Lai ñaõ thò hieän, khuyeân baûo, höôùng daãn, khen ngôïi, hoan hyû ñoái vôùi caùc höõu tình. Kieàu-thi-ca, caùc thieän nam an truï Ñaïi thöøa neáu coù theå thò hieän, khuyeân baûo, höôùng daãn, khen ngôïi, hoan hyû ñoái vôùi caùc höõu tình nhö vaäy, thì lieàn xa lìa taát caû chaáp tröôùc. Baáy giôø, Theá Toân khen ngôïi Thieän Hieän: –Laønh thay, laønh thay! Nay, oâng kheùo vì caùc Boà-taùt maø thuyeát töôùng chaáp tröôùc. Laïi coøn coù söï chaáp tröôùc vi teá khaùc nöõa. Ta seõ vì oâng maø thuyeát. OÂng neân laéng nghe vaø kheùo tö duy. Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, cuùi xin Theá Toân thuyeát giaûng. Chuùng con raát muoán nghe. Phaät baûo Thieän Hieän: –Caùc thieän nam an truï Ñaïi thöøa, muoán ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät, neáu ñoái vôùi Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc maø chaáp töôùng nhôù nghó, ñeàu laø chaáp tröôùc. Neáu ñoái vôùi chö Phaät Theá Toân ba ñôøi, töø luùc môùi phaùt taâm cho ñeán luùc chaùnh phaùp an truï, coù ñöôïc bao nhieâu caên laønh ñeàu chaáp töôùng nhôù nghó, tuøy hyû hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät, ñeàu laø chaáp tröôùc. Neáu ñoái vôùi phaùp laønh cuûa Nhö Lai vaø caùc ñeä töû ñaõ tu maø chaáp töôùng nhôù nghó, tuøy hyû hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät ñeàu laø chaáp tröôùc. Vì sao? Vì coâng ñöùc thieän caên cuûa chö Nhö Lai vaø caùc ñeä töû khoâng neân chaáp töôùng, nhôù nghó, phaân bieät. Ai chaáp töôùng ñeàu laø hö voïng. Baáy giôø Thieän Hieän lieàn baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña nhö vaäy, thaät laø saâu xa. Phaät daïy: –Ñuùng vaäy! Vì taát caû phaùp, baûn taùnh voán xa lìa. Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña nhö vaäy ñeàu neân kính leã. Phaät daïy: –Ñuùng vaäy! Vì coâng ñöùc nhieàu nhöng Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy khoâng taïo, khoâng taùc, khoâng chöùng. Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì taùnh taát caû phaùp khoâng theå chöùng giaùc. Phaät daïy: –Ñuùng vaäy! Vì taát caû phaùp laø moät taùnh chaúng phaûi hai. Thieän Hieän, oâng neân bieát caùc phaùp laø moät taùnh töùc laø khoâng taùnh.

Caùc phaùp khoâng taùnh töùc laø moät taùnh. Caùc phaùp moät taùnh, khoâng taùnh nhö vaäy voán laø thaät taùnh. Thaät taùnh naøy khoâng taïo, khoâng taùc. Neáu Ñaïi Boà-taùt nhö thaät bieát moät taùnh, khoâng taùnh, khoâng taïo, khoâng taùc, töùc laø xa lìa taát caû chaáp tröôùc. Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña nhö vaäy khoù coù theå hieåu noåi. Phaät daïy: –Ñuùng vaäy! Vì Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng theå thaáy, nghe, hieåu, bieát ñöôïc. Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña nhö vaäy chaúng theå nghó baøn. Phaät daïy: –Ñuùng vaäy! Vì Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, khoâng theå duøng taâm chaáp vì xa lìa töôùng cuûa taâm khoâng theå duøng saéc chaáp xa lìa töôùng cuûa saéc. Cho ñeán khoâng theå duøng trí Nhaát thieát töôùng chaáp vì xa lìa töôùng cuûa trí Nhaát thieát töôùng. Khoâng theå duøng taát caû phaùp chaáp vì xa lìa töôùng cuûa taát caû phaùp. Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña nhö vaäy, khoâng ñöôïc taïo taùc sao? Phaät daïy: –Ñuùng vaäy! Vì caùc chuû theå taïo taùc chaúng theå naém baét ñöôïc. Thieän Hieän neân bieát, saéc chaúng theå naém baét ñöôïc cho neân chuû theå taïo taùc chaúng theå naém baét ñöôïc. Thoï, töôûng, haønh, thöùc, chaúng theå naém baét ñöôïc cho neân chuû theå taïo taùc chaúng theå naém baét ñöôïc. Cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng chaúng theå naém baét ñöôïc neân chuû theå taïo taùc chaúng theå naém baét ñöôïc. Taát caû phaùp chaúng theå naém baét ñöôïc neân chuû theå taïo taùc chaúng theå naém baét ñöôïc. Do caùc chuû theå taïo taùc vaø saéc... laø phaùp chaúng theå naém baét ñöôïc. Neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng taïo, khoâng taùc. Baáy giôø, Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt neân haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña nhö theá naøo? Phaät daïy Thieän Hieän: –Neáu Ñaïi Boà-taùt, khoâng haønh nôi saéc laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, khoâng haønh thoï, töôûng, haønh, thöùc laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cho ñeán khoâng haønh trí Nhaát thieát laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, khoâng haønh trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Laïi nöõa Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt khoâng haønh saéc, hoaëc thöôøng, hoaëc voâ thöôøng, hoaëc vui, hoaëc khoå, hoaëc ngaõ, hoaëc voâ ngaõ, hoaëc tònh, hoaëc baát tònh, hoaëc xa lìa, hoaëc chaúng xa lìa, hoaëc tòch tónh, hoaëc chaúng tòch tónh, laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cho ñeán khoâng haønh trí Nhaát thieát töôùng hoaëc thöôøng, hoaëc voâ thöôøng, hoaëc vui, hoaëc khoå, hoaëc ngaõ, hoaëc voâ ngaõ, hoaëc tònh, hoaëc baát tònh, hoaëc xa lìa, hoaëc chaúng xa lìa, hoaëc tòch tónh, hoaëc chaúng tòch tónh, laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Vì sao? Vì saéc cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng khoâng thaät coù, huoáng chi coù thöôøng, voâ thöôøng, cho ñeán tòch tónh, chaúng tòch tónh. Laïi nöõa Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt khoâng haønh saéc vieân maõn laø haønh Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña, khoâng haønh saéc baát vieân maõn laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cho ñeán khoâng haønh trí Nhaát thieát töôùng vieân maõn laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, khoâng haønh trí Nhaát thieát töôùng baát vieân maõn laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Vì sao? Vì neáu saéc vieân maõn vaø baát vieân maõn ñeàu khoâng goïi laø saéc, cuõng khoâng haønh nhö theá laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-

maät-ña. Cho ñeán neáu trí Nhaát thieát töôùng vieân maõn vaø baát vieân maõn, ñeàu khoâng goïi laø trí Nhaát thieát töôùng, cuõng khoâng haønh nhö theá laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cuï thoï Thieän Hieän lieàn baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, kyø laï thay! Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc kheùo vì Boà-taùt tuyeân thuyeát caùc töôùng chaáp tröôùc, khoâng chaáp tröôùc. Phaät daïy Thieän Hieän: –Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Taát caû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc, kheùo vì Boà-taùt tuyeân thuyeát caùc töôùng chaáp tröôùc, khoâng chaáp tröôùc, laøm cho vieäc hoïc Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña mau choùng ñaït ñeán cöùu caùnh. Laïi nöõa Thieän Hieän, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Neáu khoâng haønh töôùng saéc chaáp tröôùc khoâng chaáp tröôùc laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cho ñeán neáu khoâng haønh töôùng taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt chaáp tröôùc khoâng chaáp tröôùc laø haønh Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña. Khoâng haønh töôùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät chaáp tröôùc khoâng chaáp tröôùc laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Baáy giôø Thieän Hieän lieàn baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, thaäy kyø laï! Phaùp taùnh saâu xa raát laø hy höõu. Neáu thuyeát, khoâng thuyeát ñeàu khoâng taêng giaûm. Phaät daïy Thieän Hieän: –Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Phaùp taùnh saâu xa raát laø hy höõu. Neáu thuyeát khoâng thuyeát ñeàu khoâng taêng giaûm. Ví nhö hö khoâng, giaû söû troïn ñôøi chö Phaät hoaëc khen, hoaëc cheâ nhöng hö khoâng kia khoâng taêng, khoâng giaûm. Phaùp taùnh saâu xa cuõng laïi nhö vaäy. Neáu thuyeát khoâng thuyeát ñeàu khoâng taêng giaûm. Laïi nhö ngöôøi huyeãn ñoái vôùi vieäc khen cheâ khoâng vui, khoâng buoàn, khoâng taêng, khoâng giaûm. Phaùp taùnh saâu xa cuõng laïi nhö vaäy. Neáu thuyeát khoâng thuyeát cuõng vaäy khoâng khaùc. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaät laø vieäc khoù. Nghóa laø Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa, tu hay khoâng tu cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm, khoâng buoàn, khoâng vui, khoâng phaûi, khoâng traùi maø sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa cho ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät thöôøng khoâng thoaùi chuyeån. Vì sao? Vì caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña nhö tu hö khoâng hoaøn toaøn khoâng thaät coù. Nhö trong hö khoâng, khoâng coù saéc coù theå roõ, cuõng khoâng coù thoï, töôûng, haønh, thöùc coù theå roõ. Cho ñeán khoâng coù taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt coù theå roõ. Cuõng khoâng coù quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät coù theå roõ. Choã tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cuõng laïi nhö vaäy, nghóa laø trong phaùp saâu xa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy, khoâng coù saéc coù theå naém baét ñöôïc. Cho ñeán khoâng coù quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät coù theå naém baét ñöôïc. Trong ñaây tuy khoâng coù caùc phaùp coù theå naém baét ñöôïc nhöng caùc Ñaïi Boà-taùt hay sieâng naêng tinh taán tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña cho ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät thöôøng khoâng thoaùi chuyeån. Cho neân Nhö Lai thuyeát caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thaät laø vieäc khoù. Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt maëc aùo giaùp ñaïi coâng ñöùc nhö theá, höõu tình chuùng con ñeàu neân kính leã. Baïch Theá Toân, neáu Ñaïi Boà-taùt vì taïo moïi thaønh töïu giaûi thoaùt cho caùc höõu tình maø tinh taán maëc aùo giaùp coâng ñöùc. Neáu Ñaïi Boà-taùt vì taát

caû phaùp, sieâng naêng tinh taán maëc aùo giaùp coâng ñöùc, cuõng nhö vì hö khoâng phaùt taâm sieâng naêng tinh taán maëc aùo giaùp coâng ñöùc. Neáu Ñaïi Boà-taùt vì cöùu vôùt höõu tình ra khoûi bieån khoå sinh töû neân sieâng naêng tinh taán maëc aùo giaùp coâng ñöùc. Cuõng nhö vì muoán ñem hö khoâng ñeå choã cao

hôn, neân sieâng naêng tinh taán maëc aùo giaùp coâng ñöùc. Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt ñöôïc ñaïi Tinh taán ba-la-maät-ña. Vì caùc loaøi höõu tình nhö hö khoâng ñöôïc lôïi ích an laïc lôùn maø phaùt taâm höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt ñöôïc thaàn löïc khoâng gì saùnh baèng, chaúng theå nghó baøn, vì bieån phaùp taùnh nhö hö khoâng neân maëc aùo giaùp coâng ñöùc, phaùt taâm höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt raát laø duõng maõnh, vì quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät nhö hö khoâng maø sieâng naêng tinh taán maëc aùo giaùp coâng ñöùc. Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt vì caùc loaøi höõu tình nhö hö khoâng, neân sieâng naêng tu haønh khoå haïnh, muoán chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, thaät laø hy höõu. Vì sao? Giaû söû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc ôû khaép theá giôùi ba laàn ngaøn nhö röøng truùc, meø, tre, lau, mía... soáng ôû ñôøi moät kieáp hoaëc hôn moät kieáp, vì caùc höõu tình thöôøng thuyeát chaùnh phaùp, ñoä thoaùt voâ löôïng, voâ soá höõu tình, laøm cho hoï nhaäp Nieát-baøn cöùu caùnh an laïc, nhöng coõi höõu tình khoâng taêng, khoâng giaûm. Vì sao? Vì caùc höõu tình ñeàu khoâng thaät coù, taùnh xa lìa. Baïch Theá Toân, giaû söû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc khaép möôøi phöông taát caû theá giôùi nhö röøng tre, meø, lau, mía soáng ôû ñôøi moät kieáp hoaëc hôn moät kieáp, vì caùc höõu tình thöôøng thuyeát chaùnh phaùp, ñoä thoaùt voâ löôïng, voâ soá höõu tình, laøm cho nhaäp Nieát-baøn cöùu caùnh an laïc, nhöng coõi höõu tình khoâng taêng, khoâng giaûm. Vì sao? Vì caùc höõu tình ñeàu khoâng thaät coù, taùnh xa lìa. Baïch Theá Toân, do nhaân duyeân naøy, neân con noùi laø caùc Ñaïi Boà-taùt vì caùc höõu tình nhö hö khoâng maø sieâng naêng tu haønh khoå haïnh, chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät thaät laø hy höõu. Baáy giôø, trong chuùng coù moät Bí-soâ nghó thaàm raèng: “Ta neân kính leã Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Trong ñaây, caùc phaùp tuy khoâng sinh dieät, nhöng coù trình baøy giôùi uaån, ñònh uaån, tueä uaån, giaûi thoaùt uaån, giaûi thoaùt tri kieán uaån coù theå ñaéc; cuõng trình baøy quaû Döï löu, Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn, Ñoäc giaùc Boà-ñeà, taát caû Ñaïi Boà-taùt haønh quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät coù theå ñaéc; cuõng trình baøy Phaät baûo, Phaùp baûo, Taêng baûo, chuyeån phaùp luaân vi dieäu, ñoä thoaùt caùc höõu tình, coù theå ñaéc. Phaät bieát yù nghó kia, lieàn daïy vò aáy: –Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, ñuùng nhö yù oâng nghó! Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa vi dieäu khoù löôøng. Trong ñaây, caùc phaùp tuy chaúng theå naém baét ñöôïc nhöng cuõng chaúng phaûi khoâng. Khi aáy, Thieân ñeá Thích hoûi Thieän Hieän: –Neáu Ñaïi Boà-taùt muoán hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña neân hoïc nhö theá naøo? Thieän Hieän ñaùp: –Neân tinh taán tu hoïc nhö hö khoâng. Thieân ñeá Thích lieàn baïch Phaät: –Neáu thieän nam, thieän nöõ naøo ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø chí taâm laéng nghe, thoï trì, ñoïc tuïng, tinh taán tu hoïc, tö duy ñuùng lyù, bieân cheùp giaûng giaûi, tuyeân thuyeát, löu truyeàn cuøng khaép. Con

phaûi hoä trì theá naøo? Cuï thoï Thieän Hieän baûo Thieân ñeá Thích: –OÂng thaáy coù phaùp coù theå hoä trì khoâng? Thieân ñeá Thích thöa: –Baïch Ñaïi ñöùc, con khoâng thaáy coù phaùp gì coù theå hoä trì.

Thieän Hieän daïy raèng: –Neáu caùc thieän nam, thieän nöõ ñuùng nhö lôøi Phaät thuyeát, an truï nôi Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña töùc laø hoä trì. Neáu caùc thieän nam, thieän nöõ an truï Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thöôøng khoâng xa lìa, neân bieát taát caû ngöôøi, phi nhaân... khoâng theå naøo rình tìm choã dôû cuûa vò aáy ñeå laøm toån haïi ñöôïc. Kieàu-thi-ca, neáu muoán hoä trì caùc Boà-taùt an truï Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì khoâng khaùc ngöôøi sieâng naêng tinh taán hoä trì hö khoâng. Neáu muoán hoä trì caùc Boà-taùt haønh Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, chæ luoáng uoång nhoïc nhaèn, hoaøn toaøn voâ ích. Kieàu-thi-ca, yù oâng nghó sao? Coù ai laïi hoä trì vieäc huyeãn moäng, tieáng vang, hình töôïng, boùng trong göông, soùng naéng, thaønh Taàm höông, vieäc bieán hoùa khoâng? Thieân ñeá Thích thöa: –Baïch Ñaïi ñöùc, khoâng coù. Thieän Hieän daïy raèng: –Kieàu-thi-ca, neáu muoán hoä trì caùc Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa cuõng laïi nhö vaäy, chæ luoáng uoång nhoïc nhaèn, hoaøn toaøn voâ ích. Kieàu-thi-ca, yù oâng nghó sao? Coù ai hoä trì vieäc huyeãn hoùa cuûa Phaät vaø Nhö Lai khoâng? Thieân ñeá Thích thöa: –Baïch Ñaïi ñöùc, khoâng coù. Thieän Hieän daïy: –Kieàu-thi-ca, neáu muoán hoä trì caùc Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cuõng laïi nhö vaäy chæ luoáng uoång nhoïc nhaèn hoaøn toaøn voâ ích. Kieàu-thi-ca, yù oâng nghó sao? Coù ai hoä trì phaùp giôùi, chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi hö khoâng, caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn khoâng? Thieân ñeá Thích thöa: –Baïch Ñaïi ñöùc, khoâng coù. Thieän Hieän ñaùp: –Kieàu-thi-ca, neáu muoán hoä trì caùc Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cuõng laïi nhö vaäy, chæ luoáng uoång nhoïc nhaèn, hoaøn toaøn voâ ích. Khi ñoù Thieân ñeá Thích laïi hoûi Thieän Hieän: –Vì sao Ñaïi Boà-taùt khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña chæ ñaït caùc phaùp nhö huyeãn, nhö moäng, nhö tieáng vang, nhö hình töôïng, nhö boùng trong göông, nhö soùng naéng, nhö thaønh Taàm höông, nhö vieäc bieán hoùa, nhöng Ñaïi Boà-taùt naøy khoâng chaáp tröôùc laø huyeãn cho ñeán vieäc bieán hoùa naøy, khoâng chaáp do huyeãn cho ñeán vieäc bieán hoùa, khoâng chaáp thuoäc huyeãn cho ñeán thuoäc vieäc bieán hoùa, khoâng chaáp nöông töïa huyeãn cho ñeán nöông töïa vieäc bieán hoùa? Thieän Hieän ñaùp: –Neáu khi Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, khoâng chaáp laø saéc cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng, khoâng chaáp do saéc cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng, khoâng chaáp thuoäc saéc cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng, khoâng chaáp nöông töïa saéc cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng. Ñaïi Boà-taùt naøy, khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa tuy ñaït caùc phaùp nhö huyeãn cho ñeán nhö vieäc bieán hoùa, nhöng khoâng chaáp laø huyeãn cho ñeán laø vieäc bieán hoùa, cuõng laïi khoâng chaáp do huyeãn cho ñeán do vieäc huyeãn hoùa, cuõng laïi khoâng chaáp thuoäc huyeãn cho ñeán thuoäc vieäc bieán hoùa, cuõng laïi khoâng chaáp nöông töïa huyeãn cho ñeán nöông töïa vieäc bieán hoùa. Cho ñeán khoâng chaáp laø töôùng, do töôùng, thuoäc töôùng, nöông töïa töôùng.

Baáy giôø, nhôø thaàn löïc cuûa Theá Toân laøm cho taát caû chö Thieân ôû boán Ñaïi thieân vöông cho ñeán trôøi Saéc cöùu caùnh trong theá giôùi ba laàn ngaøn naøy, ñeàu ñem höông boät chieân-ñaøn ôû coõi trôøi raûi leân Theá Toân, ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng moät beân. Nhôø thaàn löïc cuûa Phaät, khi aáy chö Thieân ñeàu thaáy ôû möôøi phöông ngaøn Ñöùc Phaät tuyeân thuyeát danh töï phaåm nghóa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñeàu gioáng nhö ôû taïi ñaây, ñöùng ñaàu trong chuùng Bí-soâ thænh thuyeát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñeàu laø Thieän Hieän, ñöùng ñaàu trong chuùng chö Thieân vaán naïn Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñeàu laø Ñeá Thích. Khi aáy, Theá Toân baûo Thieän Hieän: –Khi Boà-taùt Töø Thò seõ chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuõng tuyeân thuyeát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ôû choã naøy. Chö Phaät ñöông lai trong hieàn kieáp naøy cuõng tuyeân thuyeát Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña ôû choã naøy. Cuï thoï Thieän Hieän lieàn baïch Phaät: –Khi Boà-taùt Töø Thò seõ chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät, duøng phaùp haønh töôùng traïng gì ñeå tuyeân thuyeát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña? Phaät daïy Thieän Hieän: –Khi Boà-taùt Töø Thò chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät seõ duøng saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng phaûi thöôøng, chaúng phaûi voâ thöôøng, chaúng vui, chaúng khoå, chaúng ngaõ, chaúng voâ ngaõ, chaúng tònh, chaúng baát tònh, chaúng xa lìa, chaúng chaúng xa lìa, chaúng tòch tónh, chaúng chaúng tòch tónh, chaúng buoäc, chaúng môû, chaúng coù chaúng khoâng, chaúng quaù khöù, chaúng vò lai, chaúng hieän taïi maø tuyeân thuyeát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cho ñeán seõ duøng trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng, chaúng thöôøng, chaúng voâ thöôøng, chaúng vui, chaúng khoå, chaúng ngaõ, chaúng voâ ngaõ, chaúng tònh, chaúng baát tònh, chaúng xa lìa, chaúng chaúng xa lìa, chaúng tòch tónh, chaúng chaúng tòch tónh, chaúng buoäc, chaúng môû, chaúng coù, chaúng khoâng, chaúng quaù khöù, chaúng vò lai, chaúng hieän taïi maø tuyeân thuyeát Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, khi Boà-taùt Töø Thò seõ chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, Ngaøi chöùng nhöõng phaùp gì vaø thuyeát nhöõng phaùp gì? Phaät daïy Thieän Hieän: –Khi Boà-taùt Töø Thò seõ chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, chöùng ñaéc saéc hoaøn toaøn thanh tònh; thuyeát saéc hoaøn toaøn thanh tònh; cho ñeán chöùng trí Nhaát thieát töôùng hoaøn toaøn thanh tònh, thuyeát trí Nhaát thieát töôùng hoaøn toaøn thanh tònh. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh theá naøo? Phaät daïy Thieän Hieän: –Saéc thanh tònh, neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng thanh tònh neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Vì sao saéc thanh tònh neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thanh tònh cho ñeán vì sao trí Nhaát thieát töôùng thanh tònh neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thanh tònh? Phaät daïy Thieän Hieän: –Saéc khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng nhieãm, khoâng tònh, cho neân thanh tònh. Vì saéc thanh tònh neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng nhieãm, khoâng tònh cho neân thanh tònh. Vì trí Nhaát thieát töôùng thanh tònh cho neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh.

Laïi nöõa Thieän Hieän, hö khoâng thanh tònh neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Vì sao hö khoâng thanh tònh neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh? Phaät daïy Thieän Hieän: –Hö khoâng khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng nhieãm, khoâng tònh cho neân thanh tònh. Vì hö khoâng thanh tònh neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Laïi nöõa Thieän Hieän, saéc khoâng nhieãm oâ neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng khoâng nhieãm oâ neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. –Baïch Theá Toân, vì sao saéc khoâng nhieãm oâ neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh? Cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng khoâng nhieãm oâ neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh? –Thieän Hieän, vì saéc khoâng theå chaáp laáy neân khoâng nhieãm oâ. Saéc khoâng nhieãm oâ neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Cho ñeán trí Nhaát thieát töôùng khoâng theå chaáp laáy neân khoâng nhieãm oâ. Trí Nhaát thieát töôùng khoâng nhieãm oâ neân Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa thanh tònh. Laïi nöõa Thieän Hieän, hö khoâng khoâng nhieãm oâ neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. –Baïch Theá Toân, vì sao hö khoâng khoâng nhieãm oâ neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh? –Thieän Hieän, hö khoâng khoâng theå chaáp laáy neân khoâng nhieãm oâ. Hö khoâng, khoâng nhieãm oâ neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Laïi nöõa Thieän Hieän, hö khoâng chæ laø giaû thuyeát neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. –Baïch Theá Toân, vì sao hö khoâng chæ laø giaû thuyeát neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh? –Thieän Hieän, cuõng nhö nhôø hö khoâng maø hai thöù tieáng vaø vang xuaát hieän, chæ coù laø giaû thuyeát. Vì chæ giaû thuyeát neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Laïi nöõa Thieän Hieän, hö khoâng chaúng theå tuyeân thuyeát neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. –Baïch Theá Toân, vì sao hö khoâng chaúng theå tuyeân thuyeát neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh? –Thieän Hieän, vieäc hö khoâng, khoâng theå thuyeát neân chaúng theå tuyeân thuyeát. Vì chaúng theå tuyeân thuyeát neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Laïi nöõa Thieän Hieän, hö khoâng chaúng theå naém baét ñöôïc, neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. –Baïch Theá Toân, vì sao hö khoâng chaúng theå naém baét ñöôïc neân Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña saâu xa thanh tònh? –Thieän Hieän, vieäc hö khoâng, khoâng theå ñaéc neân chaúng theå naém baét ñöôïc. Vì chaúng theå naém baét ñöôïc neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh. Laïi nöõa Thieän Hieän, taát caû phaùp khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng nhieãm, khoâng tònh cho neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh? –Baïch Theá Toân, vì sao taát caû phaùp khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng nhieãm, khoâng tònh neân Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thanh tònh?

–Thieän Hieän, vì taát caû phaùp hoaøn toaøn thanh tònh cho neân khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng nhieãm, khoâng tònh. Vì khoâng sinh dieät, khoâng nhieãm tònh cho neân Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa thanh tònh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.